

PTUJSKI LIST

Za celo
za

je v
v starem
cije, levo.
se ne vrnejo.

Politično gospodarski

nik.

Štev. 5

Ptuj, 29. januarja 1922

IV. letnik

Papež Benedikt XV. †

V nedeljo, 22. t. m. zjutraj je umrl papež Benedikt XV.

Obéutno se je prehladil 27. decembra, ko je vstal ob 4. zjutraj in šel maševat v cerkev Santa Maria. Začel je močno kašljati in od tedaj se ni več opomogel. Izprva ni bilo misliti, da je prehlajenje toli nevarno. Papež je redno opravljajal svoja navadna dnevna dela. Šele v četrtek 12. januarja se je bolezen občutno poslabšala in so se začeli kazati prvi znaki influence. Ker je bil papež slabotnega telesa, mu je zdravnik svetoval, naj ostane v postelji. Papež pa je mislil, da ni tako hudo, in je bil prihodnje dni pokonci. V ponedeljek pa se je bolezen obrnila na slabše; vročina je opoldne poskočila že na 39,9 C. V noči od ponedeljka na torek se je papeževa bolezen tako poslabšala, da je bilo le še malo upanja na okrevanje. Vnela so se pljuča, pljučni katar se je tako razširil, da je preprečeval prehod. Srce je oslabevalo. V noči od petka na soboto se je papež onesvestil, smrti je bilo pričakovati vsak trenotek. Vendar se je predpoldnem se prebudil in zahteval juhe. Zavžil je tudi nekaj vina, na kar je zopet zadremal. Po Rimu so se razširile vesti, da papež umira. Vendar je življenska sila papeževa vzdržala še soboto in naslednje jutro v nedeljo do 6, ko so ugotovili, da je srce prenehalo za stalno utripati. Njegova smrt se je razglasila brzojavno po širnem svetu. V Ptuj je dospela vest v ponedeljek in so javna poslopja razobesila črne zastave.

Papež Benedikt XV. je bil rojen l. 1854 v Genovi kot Jakob della Chiesa. Določen za cerkveno diplomatično službo je dovršil pravoslovne in bogoslovne nauke. Pod kardinalom Rampollo je vstopil v diplomatično službo, ktero je opravljal nekaj časa v Madridu (1883—1887), potem pa v Vatikanu, dokler ni l. 1907 postal nadškof v Bologni. Kardinal

je postal l. 1914, štiri mesece pred smrtjo papeža Pija X.

Po smrti papeža Pija X. je 3. septembra 1914 Jakob della Chiesa, čeprav kanonično najmlajši kardinal, izvoljen za rimskega papeža in si je nadl ime Benedikt XV. Katoliška cerkev je potrebovala politično spretnega papeža, Jakob della Chiesa pa je slovel za spretnega politika in diplomata.

Svetovna vojska se je bila takrat začela, klanje med evropskimi narodi. Papež je poskusil nekolikokrat, da posreduje med vojskujočimi se silami, ali njegovega glasu niso poslušali. Več uspeha je imel pri trudu, da olajša bedo prebivalstva, ki je bilo neposredno prizadeto po vojni, zlasti pa se je zavzel za gladno deco in vojne ujetnike.

Kot politik bi bil rad dosegel ispravo z italijansko državo in poroča se, da je bila še njegova zadnja želja, naj bi njegov naslednik dognal to spravo.

Za nas Slovence in Hrvate ta papeževa želja po spravi z italijansko vlado ni bila ugodna. Italijan sovraži naše prebivalstvo v zasedenem ozemlju in bi ga najrajši uničil. Močna opora so in bi morali biti baš narodno pravični duhovniki. Toda gorje duhovniku, ki bi ščitil slovansko ljudstvo. Izročen je na milost italijanskim fašistom, s katerimi drži tudi višja duhovščina, ker se papež ni hotel zameriti italijanski vladi. Tržaški škof Karlin je moral takoj po italijanski zasedbi iz Trsta, ker je Slovenec. Tudi njegov naslednik Italijan je že moral oditi, ker ni mogel odobravati vsega italijanskega nasilstva proti slov. duhovnikom. Benediktovo srce je tudi na papeškem prestolu utripalo v prvi vrsti za Italijane, za Jugoslavijo in jugoslovansko ljudstvo se ni moglo ogreti.

Nikola Pašić o naši zunanji politiki.

V debati o vladni izjavi se je v sredo 25. t. m. oglašil k besedi tudi ministrski

predsednik Nikola Pašić, pred nedolгим še vodja vnanjega ministrstva, in je obširno govoril o vladni vnanji politiki. Izvajal je med drugim:

Naša zunanja politika je bila odrejena po rezultatih končane svetovne vojne in po mirovnih pogodbah, predloženih v Parizu. Naša država gre v zunanji politiki pota za vezniške politike in bo šele tedaj sigurna, ko se prepriča, da premagani narodi ne mislijo na revanžo. Mirovnih pogodb še ni izpolnila nobena premaganih držav, ker zahtevajo vse olajšave. Šele tedaj, ko bo končno sklenjeno, ali se sprejmejo te njihove zahteve ali ne in ali se jim dovolijo olajšave, se bo zunanja politika razbistrila. Naša država doslej še ni popolnoma izvršila razmejitve z nobeno sosedno državo. Še manj pa se more govoriti o povračilu vojne škode, ki nam jo dolgujejo razne premagane države.

Kar se tiče razmejitve z Avstrijo, je bila ista zlasti na Koroškem izvršena na našo škodo, ker so Nemci germanizirali tamkaj naseljene Slovence. Pri ljudskem glasovanju l. 1920 smo mi zato propadli.

Razmejitev z Madžarsko se vrši zelo počasi, ker se namenoma zavlačuje. Dosedaj je izvršena razmejitev samo v Baranji in ob Donavi. Iz Baranjskega trikota in Pečuja smo se morali umakniti, ker je bilo to določeno že v mirovni pogodbi. Mednarodna komisija pa je sklenila, da se ima del ozemlja proti določbam mirovne pogodbe priklopiti Madžarski, proti čemur je naša država protestirala in je vprašanje sedaj odloženo, dokler ne bo odrejena vsa meja.

Razmejitev z Romunijo je končana in je samo še potrebno, da razmejitev odobrita obe vladi. Mi smo romunske vasi, ki nam jih je prisodila mirovna pogodba, odstopili Romuniji, ta pa nasprotno naše vasi nam.

Z Bolgarijo je izvedena razmejitev v zmislu mirovne pogodbe. Zgodila se je samo pomota, ker je bilo eno naše selo pripoznano Bolgarki, a je bilo tudi to vprašanje rešeno končno kompromisnim potom.

Kneginja Marija, naša bodoča kraljica.

Rojena je dne 8. januarja leta 1900. Zaročila se je torej ravno na svoj rojstni dan, ko je izpolnila svoje 22. leto. Marija je tretji otrok kralja Ferdinanda I. Njena mati je rojena Angležinja, najstarejša hči vojvode edinburškega. Na Angleškem smatrajo še sedaj kneginjo Marijo kot svojo princezino in posebno pri Škotih je nad vse priljubljena. Kneginja Marija je živela delj časa na Angleškem in je tudi isto angleško vzgojena. Poleg njene visoke izobrazbe, pa odlikuje našo bodočo kraljico še v posebni meri njena prisrčnost. Med vojno se je oddala kneginja Marija z vso vneto postrežbi bolnikov in ranjencev in je bila vedno najodličnejša podpora svoji materi, ki je bila vedno na čelu vsake dobrodnele akcije. Kneginja Marija je vzgojena čisto v duhu rumunske vladarske rodbine, ki se odlikuje po redki demokratičnosti. Rumunski narod srčno ljubi kneginjo Marijo

in v Rumuniji ji ne reče nihče drugače kot Marjola, kar bi bilo toliko kot pri nas Marička. Kakor je gotovo, da ima zaroka našega kralja velik političen namen, tako pa menda tudi lahko trdimo, da je zveza dveh src. Kneginja Marija je živo sledila vsem vojnim dogodkom in legendarna slava, ki se je vila okoli našega kralja, junaškega poveljnika najbolj hrabre vojske, je napravila moččen vtis na mlado Marijo. Posebno se je to zanimanje stopnjevalo, ko so bili jugoslovanski dobrovoljci v času največje nesreče Rumunije, ko je zavzel Mackensen skoro vso Rumunijo, močna in junaška opora Rumunov. Nepozabljivo junaštvo Jugoslovancev v Dobrudži je zidivilo ves svet. Kneginja Marija se je že od tedaj stalno zanimala za Aleksandra in ko je lani bil Aleksander bolan v Parizu se je Marija dnevno informirala o stanju njegove bolezni. Že lani bi se imela Aleksander in Marija sestati v Parizu, pa je prišla nepričakovana zapreka. Dasi osebno še nista bila znana, sta se po fotografijah poznala že od davna in med obema je bilo že leto dni

tiho nagnenje. Kakor nas veseli, da je kraljeva zaroka utrdila naše zunanje stanje, nas pa vendar še bolj veseli, da bo kneginja Marija zvesta in dobra družica našemu ljubljenu kralju. Pozdravljena naša prva kraljica!

Rumunska kraljeva rodbina izhaja iz rodu Hohenzollern-Siegmaringen. Ker pa je Ferdinand I., sedanji kralj vstopil v vojno z Nemčijo, ga je Viljem II. slovesno izključil iz vrst nemškega plemstva. Rumunska vlada čuti z narodom in je zato oponašanje njenega nemškega porekla, kar so storili patentirani klevetniki, naši klerikalci, skrajno neokusno. Ferdinand ima 5 otrok. Najstarejši Karel je bil rojen l. 1893. in je rumunski prestolonaslednik. Princezinja Elizabeta je bila rojena leta 1894. in je poročena z grškim prestolonaslednikom. Tretji otrok je kneginja Marija. Princ Nikolaj je rojen leta 1903. in študira sedaj v Angliji. Najmlajša pa je princezinja Ilijana, ki je rojena leta 1909.